

Бачкият митрополит Иринеј: Разделението в Украйна доведе до разделение в цялото Православие

Един от въпросите в [коледното интервю](#), което архиепископът от Сръбската православна църква – Новосадският архиепископ и Бачки митрополит Иринеј даде на белградското издание «Печат», засягаше трагедията на църковния разкол в Украйна и подкрепата, която му бе оказана от Константинополската патриаршия. Публикуваме този фрагмент от интервюто.

– Трагедията на украинския разкол нямаше да се случи, ако не беше неканоничната намеса на Константинополската патриаршия в пределите на Украинската православна църква, която е автономна църква в състава на Московската патриаршия. Вие сте архиепископ, който от десетки години се занимава с междуцърковните отношения в Православието. До какво според Вас може да доведе сегашното трагично разделение? Какво се случва днес в Източната Църква? Има ли надежда, че ще решим спорните въпроси и ще си възвърнем мира, та нали, както казва св. апостол Павел, Сам Христос е

нашият Мир?

– Това, което казвате за трагедията на украинския църковен разкол, а аз бих добавил тук и страданията на каноничната Украинска православна църква и народа на Украйна, е напълно вярно. Ех, ако това не се беше случило! Трагичното разделение в Украйна за нещастие много бързо доведе до разделение и в цялото Православие, и то разделение двойно.

От една страна, имаме разделение между онези поместни Православни църкви, които не признават никаква канонична легитимност на украинските разколници начело с лъжемитрополита Думенко, и онези малобройни църкви, които им признават тази легитимност, макар и в повечето случаи неохотно или под натиск, и то само по решение на своите предстоятели, без съответното одобрение на архиерейските събори.

От друга страна, и сред последните също се забелязва разделение, някъде в по-остра, другаде в по-мека форма, и това разделение не е отминало този път дори Света Гора Атон, многовековната крепост на Православието.

Виновниците на разделението, които презряха Съборите и каноните, и неканени нахлуха в каноничното пространство на друга автокефална църква, като по този начин «разкъсаха хитона Христов», сякаш не знаеха думите на св. Йоан Златоуст и другите велики изповедници на Православието – а най-вероятно са ги знаели, но е им било безразлично, – че грехът на разкола не може да бъде отмит и изкупен дори с мъченическа кръв.

Надежда, че този проблем, най-големият проблем в историята на Църквата от времето на великия разкол между Изтока и Запада през XI в., ще бъде решен и мирът и единството между поместните Православни църкви ще се възстанови, винаги има, защото Сам Христос, а не някой друг или нещо друго, е Князът на мира и *нашият Мир, Който направи от двата народа един и разруши преградата, що беше посред, като с плътта Си унищожи враждата... за да създаде в Себе Си от двата народа един нов човек, въздворявайки мир, и в едно тяло да примири двата народа с Бога чрез кръста, като на него уби враждата* (Еф. 2:14-16).

Позволете ми във връзка с това да повторя позицията си, която вече съм формулирал в една от първите ни коледни беседи на страниците на «Печат».

Смятам, че ако светейшият Вселенски патриарх излезе от името на Великата Христова църква в Константинопол с изявление, че лидерите на украинския разкол и висшите представители на украинската власт са го вкарали в заблуда, нещо повече – излъгали са го грубо, твърдейки, че в Украйна всички или почти всички, като се започне от каноничния митрополит Онуфрий и се стигне

до гражданите Денисенко (самозвания «Киевски патриарх Филарет»), Думенко (самозвания «митрополит Епифаний») и Малетич (самозвания «митрополит Макарий»), копнеят за «обединителен събор» в Киев и създаването на «Православната църква на Украйна» («ПЦУ»), този църквоподобен «кентавър» или «трагелафос» (митично същество, полукозел-полуелен), и анулира след това тази нагласена със сила конструкция, осигурявайки възстановяването на църковния *status quo ante* и решаването на проблема чрез диалог на украинските разколници и техните покровители с Руската православна църква, сиреч с каноничната Църква в Украйна, а също и чрез диалог на общоправославно ниво, то това не само би предотвратило един нов разкол – по-лош от оня, който вече съществува между Римокатолическата и Православните Църкви, – но и би върнало на Константинополската патриаршия нейното предишно реноме, а самия патриарх Вартоломей би оставило в историята като велик и мъдър патриарх.

По-нататъшното инатене да се запази съществуващото днес канонично безчиние би имало, сигурен съм, непредсказуеми катастрофични последици – един продължителен, дори може би хилядолетен разкол, но този път не между християнския Изток и християнския Запад, а вътре в православния Изток. Този разкол би нанесъл непоправима вреда на мисията и свидетелството на Православието в света, пораждайки при това и сериозна еклисиологична ерес. Боже опази! За да избегнем този развой на събитията, ние трябва много и усърдно да се молим и да се трудим за това с всичките си сили.